6: ÄLÄ OHITA!

Tämä tuokio on tarkoitettu perusopetuksen oppilaille.

TAVOITE JA SANASTO

Tavoite: harjoitella ei-sopivan toiminnan kieltämistä ja anteeksi pyytämistä

Fraasit: Älä töni! Älä huuda! Anteeksi.

Huomioi, että tuokion ulkopuolisissa arkitilanteissa aikuinen antaa kiellon lisäksi ohjeen toivotusta toiminnasta: Älä ohita, pysy jonossa/Älä juokse, liiku kävellen/Älä huuda, puhu rauhallisesti jne.

TARVIKKEET

Valmistele:
- nimilaput
- tulosta käsikirjoitus ja sanastoministeet
- tulosta opetuskuvat yksipuolisina ja leikkaa ne
- Toisto-kyltti

Opetuskuvat:
1. älä ohita 2. älä töni 3. älä huuda 4. älä juokse 5. älä riko 6. älä satuta 7. älä potki 8. älä ota 9. älä koske 10. Anteeksi.

TUOKION ALOITUS JA TAVOITTEET

Istukaa piiriin, ohjaajat istuvat vierekkäin. Näytä Toisto-kylttiä ja sano: “Moi! Nyt meillä on Toisto”. Osoita nimilappuasi ja sano “Minun nimi on…”. Kysy sitten apuohjaajalta “Mikä sinun nimi on?”. Apuhjaaja kertoo nimensä. Kysy jokaiselta oppilaalta vuorotellen “Mikä sinun nimi on?”.

Kun nimikierros on käyty, sano oppilaille: “Tänään opimme sanomaan ´Älä ohita!´” ja näytä opetuskuvaa 1, ja jatka “ja ‘anteeksi’” ja näytä samalla opetuskuvaa 10.

SANASTON MALLINNUS

Näytä opetuskuvat 1-10 ensin yksitellen ja sano samalla kuvaan liittyvä sana tai fraasi. Toisella kierroksella näytä kuva, sano kuvaan liittyvä sana ja pyydä apuohjaajaa toistamaan ensin, jonka jälkeen oppilaat toistavat. Käykää kaikki kuvat läpi näin kaksi kertaa. Muista kehua oppilaita.

PUHUVAN SANAKIRJAN ESITTELY

Ota tuokion opetuskuvat pinoon. Apuohjaaja seisoo viistosti takanasi kämmen ylöspäin ojennettuna. Näytä oppilaille ensimmäistä opetuskuvaa ja sano kuvassa oleva sana tai fraasi. Tee samoin toisella kuvalla. Seuraavan kuvan kohdalla aloita sanoa sanan tai fraasin alku ja esitä, että et muista loppua. Kosketa apuohjaajan kättä tai sovittua esinettä sen merkiksi, että tarvitset apua. Apuohjaaja auttaa tavallisella puheäänellä ja sanoo kuvassa olevan sanan tai fraasin kokonaan. Toista vielä ääneen se, mitä apuohjaaja on sanonut. Näyttäkää avun pyytäminen toisen kerran uudella kuvalla. Osoita sitten apuohjaajaa ja sano: “Hänen nimi on.... Hän auttaa.”

Euroopan unionin osarahoittama

HARJOITUS 1: sanaston harjoittelu

Laita kaikki opetuskuvat pinoon. Näytä ja sano pinossa ensimmäisenä oleva opetuskuva. Laita kuva alimmaiseksi ja näytä seuraavaa kuvaa apuohjaajalle. Apuohjaaja sanoo kuvan fraasin. Apuohjaaja siirtyy puhuvaksi sanakirjaksi. Näytä jokaiselle oppilaalle vuorotellen opetuskuvaa, oppilas sanoo fraasin ja puhuva sanakirja auttaa tarvittaessa. Käykää useampi kierros. Voit sekoittaa kuvien järjestystä välillä. Muista kehua oppilaita.

HARJOITUS 2: Älä töni! Anteeksi.

Ota itsellesi opetuskuva 10 (anteeksi) ja anna apuohjaajalle jokin toinen kuva. Apuohjaaja kieltää sinua oman kuvansa mukaisesti esimerkiksi “Älä koske!”. Oppilaat toistavat. Vastaa apuohjaajalle “Anteeksi”, oppilaat toistavat. Anna apuohjaajalle anteeksi-kuva, ota itsellesi jokin toinen opetuskuva ja mallintakaa sama dialogi vielä toisen kerran. Oppilaat toistavat.

Apuohjaaja antaa anteeksi-kuvan vuorossa seuraavana olevalle oppilaalle. Näytä apuohjaajalle jotain opetuskuvaa ja hän kieltää kuvan mukaisesti oppilasta, jolla on anteeksi-opetuskuva. Oppilas vastaa “Anteeksi”, ja ojentaa kuvan seuraavalle oppilaalle. Näytä nyt uutta kielto-kuvaa vuorossa olleelle opilaalle, joka kieltää vieressään olevaa oppilasta. Käydään kielto-anteeksi -kierros läpi niin, että jokainen oppilas saa kieltää ja pyytää anteeksi. Muista kehua oppilaita. Tehdään monta kierrosta.

HARJOITUS 3: pantomiimi

Kun fraasit alkavat sujua hyvin, ohjaajat voivat esittää opetuskuvien tekemistä pantomiimina ja oppilaat saavat kieltää pantomiimiin sopivalla fraasilla.

Laita opetuskuvat 1-9 yksitellen ja ääneen sanoen esille esimerkiksi lattialle niin, että kaikki näkevät ne. Anna puheenvuoro ensin apuohjaajalle sanoen “Mikä?” ja näytä samalla kohti esillä olevia kuvia. Ala esittää jotain opetuskuvien kuvaamaa tilannetta. Apuohjaaja sanoo tilanteeseen sopivan kieltofraasin. Lopeta esittäminen ja sano “Anteeksi”.

Anna vastausvuoro seuraavana vuorossa olevalle oppilaalle sanomalla hänelle “Mikä?” ja osoittamalla esillä oleviin opetuskuviin päin. Alkakaa apuohjaajan kanssa esittää jotakin opetuskuvien kuvaamaa tilannetta ja oppilas saa kieltää. Ohjaajista se, joka esittää tekevänsä väärin, pyytää aina anteeksi. Esittäkää pantomiimia niin monta kertaa, että jokainen oppilas saa kieltää teitä. Tarvittaessa apuohjaaja voi olla ensin mukana pantomiimissa ja olla sen jälkeen käytettävissä puhuvana sanakirjana. Ohjaaja voi esittää pantomiimit myös yksin ja apuohjaaja on koko ajan käytettävissä puhuvana sanakirjana. Muista kehua oppilaita.

Huomioikaa, että pantomiimissa esitetään tilanteita hyvin maltillisesti eikä anneta mallia “hauskasta tavasta” rikkoa sääntöjä.

TUOKION LOPETUS

Jaa oppilaille sanastomonisteet. Näytä ja sano kaikki opetuskuvat vielä kerran monisteesta ja toistakaa ne yhdessä. Kehu oppijoita ja sano heille: “Kiitos, hyvin tehty!”

Euroopan unionin osarahoittama